

LAUSUNTO

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta (HE 70/2022 vp)

Suomen Lukiolaisten Liitto (SLL) kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

SLL pitää hyvänä ajokorttilainsäädännön uudistamistarpeiden tarkastelua ja kannattaa ajokortin hankinnan joustavoittamista 17-vuotiaille luopumalla raskaasta poikkeusluvan hakemusmenettelystä. Varsinkin harvemmin asutuilla seuduilla asuville nuorille muutos on keskeinen, sillä liikkumistarpeita on hankalaa täyttää ilman autoa ja ajokorttia. Auton käyttäminen voi mahdollistaa nuorelle asumisen lapsuudenkodissa pidempään, kun koulutuksen perässä ei välttämättä ole tarve muuttaa isommalle paikkakunnalle. SLL toivoo, että ajokorttilakiin tehtävien muutosten lisäksi tarkastellaan julkisen liikenteen tilaa erilaisilla alueilla ja helpotetaan sen käyttöä siten, että se vastaisi nuorten liikkumistarpeisiin. Tämä olisi keskeistä myös liikenteen päästöjen vähentämisen kannalta.

SLL suhtautuu kuitenkin kriittisesti 17-vuotiaiden autolla liikkumista koskeviin rajoittaviin säännöksiin. Nuorten tilanteet ovat hyvin moninaisia eikä nuorista kuljettajista suurimmalla osalla toiminta ole riskihakuista. SLL kannattaa nuorten elämisen rajoittamisen sijaan panostuksia laadukkaaseen ajo-opetukseen, riskientunnistamiskoulutuksiin ja tietoisuuden levittämiseen esimerkiksi tuoreessa liikenneturvallisuusstrategiassa esitettyjen toimenpiteiden mukaisesti. Ministeri Harakka toteaa [tiedotteessa](#), että esityksen tarkoituksena on lisätä nuorten mahdollisuuksia liikkua, mutta vapauksien vastapainoksi lisätään myös vastuuta. SLL katsoo, etteivät esitykset sellaisenaan toteuta tätä tavoitetta, eikä kyseessä ole vastuun lisääminen vaan epäluottamus nuorten vastuullisuutta kohtaan.

SLL vastustaa jyrkästi 17-vuotiaille kuljettajille esitettyä matkustajamäärän rajausta yhteen henkilöön. Monella 17-vuotiaalla, joka ajo-oikeutta tarvitsee, voi olla tarve kuljettaa esimerkiksi sisaruksiaan ja muita perheenjäseniään tai kavereitaan paikasta toiseen. Rajoitus lisää pahimmillaan ylimääräistä edestakaisin ajamista ja ohjaa useampia ihmisiä auton hankkimiseen, vaikka yhteiskyydein

liikkuminen olisi ympäristöystävällisempää. Rajoitus vesittää tällöin pitkien välimatkojen takaa kulkevien nuorten mahdollisuuden liikkua vapaasti.

SLL vastustaa myös 17-vuotiaiden kuljettajien ajamisen rajoittamista yöaikaan. Kysymys on nuorten yhdenvertaisuudesta: On tärkeää, ettei uudistuksilla vaikeuteta esimerkiksi syrjäseuduilla asuvien nuorten mahdollisuuksia omaehtoiseen liikkumiseen verrattuna kaupungeissa ja taajamissa asuviin nuoriin. SLL muistuttaa, että oma auto on nuorelle usein ainoa vaihtoehto päästä liikkumaan kouluun, harrastuksiin, töihin tai ystävien luokse itsenäisesti johtuen joukkoliikenteen puutteesta harvaan asutuilla alueilla, ja osalla pitkien matkojen takia ajot voivat joskus sijoittua myös kello 00–05 välille. Yöaikaan ajamisen rajoittaminen on haitallista myös tiettyjen poikkeustilanteiden kannalta, esimerkiksi sairastapauksen tai muun yllättävän tilanteen sattuessa.

Muutoin moitteettomasti liikenteessä toimivalle nuorelle matkustajamäärän ylityksestä tai ajon ajankohtaan liittyvästä rikkeestä koitua sakko ja ajokiello on kohtuuton rangaistus. Vaikka yöt ovat riskialtteinta aikaa liikenteessä pienelle osalle nuorista, tulisi riskikäyttäytymiseen pyrkiä vaikuttamaan muilla keinoilla, kuin koko ikäluokan liikkumisen vapautta rajoittamalla.

SLL suhtautuu neutraalisti nuoren kuljettajan tunnukseen, mutta tuo esiin, että merkin käyttö voi mahdollisesti aiheuttaa kyseisiin kuljettajiin kohdistuvaa ikävää käytöstä liikenteessä sekä turhia ohituksia. Huolena on myös se, miten merkin käyttöä pystytään valvomaan, ja siirtyykö tällöin painopiste siihen, että muut liikenteen käyttäjät kärkevät nuorten kuljettajien virheitä ja raportoivat huomaamistaan rikkeistä.

Helsingissä 18.5.2022

Lukas Virtala
Puheenjohtaja

Matti Mannonen
Pääsihteeri

Lisätietoja: sosiaalipoliittinen asiantuntija Iiris Hynönen, 050 377 7729, iiris.hynonen@lukio.fi